

SCHOPNÝ ARCHITEKT BY MĚL DŮM PRO KLIENTA NEJEN PODROBNĚ VYPROJEKTOVAT, ALE POMOCI MU I S VÝBĚREM STAVEBNÍ FIRMY A S DOHLEDEM NA DODRŽOVÁNÍ PROJEKTU AŽ DO KOLAUDACE

Není architekt jako architekt

NA ARCHITEKTOVI NEZÁLEŽÍ, VŠICHNI PŘECE UMÍ TO STEJNÉ. A K ČEMU VŮBEC POTŘEBUJEME ARCHITEKTA, KDYŽ CHCEME JEN JEDNODUCHÝ DŮM? TYTO DVA ZÁSADNÍ OMYLY STAVEBNÍKŮ DOMŮ, KTERÉ SE ALE BOHUŽEL VELMI ČASTO OPAKUJÍ, SE POKUSÍME VYVRÁTIT V NÁSLEDUJÍCÍM ČLÁNKU.

FOTO MAJITEL

Je to jako v každé jiné profesi. Tak jako nejsou navzájem stejně schopní lékaři nebo třeba advokáti, nejsou stejní ani architekti. Jak za studií, tak později v praxi mnozí z architektů sní o tom, že budou jen geniálně navrhovat stavby, které potom geniální konstruktéři dopracují do technických podrobností. Tak by to sice mělo fungovat u velkých a složitých staveb za stamiliony, i tam se však problémy popsané v tomto článku vyskytují. U staveb pro bydlení, které jsou většinou za mnohem méně peněz, a tím pádem je i méně času na jejich projektování, je ovšem každá komplikace značná nevýhoda.

OD NÁVRHU PO KOLAUDACI

Ve skutečnosti ti, kteří umí „jen“ navrhnout zajímavé koncepce staveb, ale neumí je dále vyprojektovat, to znamená neumí své nápady dotáhnout do jednoznačného a funkčního konstrukčního řešení, toho pro stavebníka (tj. pořizovatele stavby pro svou potřebu) rodinného domu mnoho nepřinesou.

Když totiž konstruktéři, kteří mají jejich vize konkretizovat, řeknou, že ten nebo onen architektův krásný nápad nelze realizovat, takový architekt je neumí přesvědčit o opaku. Pro klienta to znamená, že hezké obrázky od jejich architekta zůstanou jen na papíru a stavba bude vypadat úplně jinak, vždy hůře, nikdy lépe.

Jedinou cestou, jak dosáhnout právě takové stavby, jakou architekt přesně na míru svému klientovi navrhl a kterou si pak klient přeje postavit, je schopnost architekta nejen tuto stavbu podrobně a komplexně vyprojektovat (samozřejmě za spolupráce s projektanty statiky, topenářii, vodaři, plynáři, elektrikáři a dalšími specialisty), ale i pomoci svému klientovi s povolením stavby, s výběrem vhodné stavební firmy a s dohledem na dodržování projektu při provádění stavby až do kolaudace nebo jiné formy povolení užívání stavebním úřadem.

NÁROČNÁ JEDNODUCHOST

Ani cesta ke kvalitnímu jednoduchému domu se bez dobrého architekta neobejde. V jednoduchosti je krása, ale její dosažení po vzhledové i technické stránce není vůbec jednoduché. Existuje dokonce celý styl, založený na dokonalé jednoduchosti – minimalismus. Minimalistická architektura je ale velmi náročná na dokonalé provedení všech detailů a například minimalistický nábytek patří k nejdražšímu. Proč asi, když by jej vzhledem k výsledné jednoduchosti mohl vymýšlet i realizovat někdo méně kvalifikovaný?

Existuje také takzvaná „zednická architektura“, hlásící se

2

FOTO MAJITEL

1 Pracovní vizualizace virtuálního modelu stavby

2 Realita dostala se souhlasem autora víc oken do štítu.

k jednoduchosti. Zde však nejde o promyšlenou vzhledovou i uživatelskou jednoduchost, ale o podřízení výsledku nenáročnému provádění se všemi jeho nepřesnostmi a lajdáctvím. Když se nepovede něco, co bude později zabetonováno nebo omítnuto (například propojení hydroizolace, krytí výztuže, přerušení tepelných mostů termoizolacemi atp.), neopravuje se to, beton nebo omítka to skryjí. Co oko nevidí, srdce nebolí. Když se nepodaří rovně napojit dvě pohledově exponované plochy, jejich ošklivý spoj se překryje nějakou „krásnou“ lištou (čím širší, tím lepší), když se nepodaří rovně napojit ani dvě lišty, jejich spoj se překryje nějakou další lištou. To však se skutečnou architekturou nemá vůbec nic společného.

Aby jednoduchost domu byla funkční a zároveň skutečně krásná, musí ji někdo cílevědomě řešit a hlavně dořešit do všech potřebných detailů, které pak musí být i stejně cílevědomě provedeny. Pro stavební inženýry a techniky ve výstavbě platí stejné sazebníky cen projektových prací jako pro inženýry

3

4

5

6

architekty. Kdo myslíte, že vaši „jednoduchou“ stavbu dokáže za stejné peníze navrhnout lépe – člověk, který musel, aby se na vysokou školu svého oboru vůbec dostal, prokázat nejen technické schopnosti, ale i výtvarný talent, nebo ten, kdo pro vzhledovou stránku staveb potřebný talent ani vzdělání nemá a je výborně kvalifikovaný pro něco jiného? Léčit se necháte od lékaře, nebo na sobě raději zdánlivě ušetříte u zvěrolékaře, nebo dokonce zdravotního bratra? Samozřejmě existují výjimky. Dobrý zvěrolékař vás může vyléčit lépe než špatný lékař. Ale lépe než dobrý lékař to asi nezvládne.

ZEDNICKÁ ARCHITEKTURA

Výsledkem vašeho rozhodnutí může být buďto dům s přehledně a jednoduše vyřešenou dispozicí, tj. návaznostmi místností na sebe i na okolí domu, chytrou stavební konstrukcí i hladkým a čistým exteriérem, nebo také dům s komplikovanou neekonomickou dispozicí (mnoho chodeb na úkor obytných prostorů) a s ne právě elegantními fasádami a konstrukčními detaily. V nejhorším případě, vinou nedostatečného projektu (ale ten může být i dílem nezkušeného architekta), se váš dům bude v průběhu provádění teprve vyvíjet k obrazu „zednické architektury“. Budou přibývat neplánované výčnělky, hrany a lišty, skryté vady způsobí postupné poruchy konstrukcí, vyžadující častější údržbu, nebo dokonce téměř neodstranitelné vady, jako pronikání vlhkosti nebo promrzání s degradací nosných i povrchových konstrukcí, z nichž některé se bohužel projeví až po záruční lhůtě stavební firmy. Podobné problémy bohužel dokážou některé stavební firmy vyrobit i u dobrých projektů jejich nedodržením. S dobrým projektem a dobrou stavební smlouvou však máme šanci dosáhnout nápravy.

JAK POZNAT VHODNÉHO PROJEKTANTA?

Projektování a realizace rodinných domů je svěbytná činnost, kde neplatí, že projektant, který má zkušenosti s velkými stavbami, snadno zvládne malý nebo i větší rodinný dům. Zde se totiž vyskytuje sice v malém objemu, ale v celém spektru nejširší stavební problematika, na jejíž vyřešení je ale u menší stavby mnohem méně peněz i času. Jak jiné je proti tomu dobré promyšlení průmyslové haly nebo třeba obchodního centra, kde vlivem nesrovnatelně větších nákladů a tím i ceny projektu je na vše mnohem více času, peněz i lidí. Protože reference předchozích klientů často nejsou možné kvůli ochraně jejich soukromí, je vhodné nechat si od potenciálního projektanta, nejlépe inženýra architekta,

3 – 6 Za architektonickým oplocením nenápadný domeček. V zahradě luxusní vilka. Realita domu odpovídá návrhu, zahrada si ještě musí trochu počkat.

7 Projekt, pohled od jihu.

Esovitý tvar eliminuje nevýhody severního svahu a obrací velká prosklená obývacího pokoje a bazénu k atraktivnímu jihozápadu.

8 Realizace, pohled od jihu.

Dnes už zahrada vypadá lépe a na solární kolektory se také dostane.

ukázat jeho minulé projekty a fotografie jejich realizací. Jsou-li patrné podstatné rozdíly, nejsou asi projekty na takové úrovni, aby je jejich tvůrce dokázal při realizaci obhájit a prosadit a o výsledku zřejmě více než jednoznačný záměr klienta rozhoduje již zmíněný živelný proces „zednické architektury“. Pokud se architektonické vizualizace s výslednou realizací shodují, mělo by být vše v pořádku.

Je třeba vědět, že mezi oběma přístupy, tj. buď dosažením realizace stavby takové, jak ji vlastník podle svých potřeb architektovi odsouhlasil, nebo stavbou „jak to vyjde“, je nebetyčný rozdíl jak v nárocích na znalosti, zkušenosti, talent a čas autora při projektování a kontrolách dodržení projektu při provádění stavby, tak samozřejmě ve výsledku.

Text, foto a vizualizace Ing. arch. Václav Zima

Autor je majitelem architektonického A. T. studia – www.atstudio.eu